

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 35 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželnozborske volitve.

II.

Natančno poznavanje predpisov zakona o volilnem redu za deželni zbor je neprecenljive važnosti za vsacega, kdor se udeležuje volilnega boja. Zlasti je to potrebno z ozirom na to, da se letošnje deželnozborske volitve v kmetijskih občinah ne bodo vršile na isti način, kakor doslej, ampak tako, kakor lanske državnozborske volitve. Kmetijski volilci namreč ne bodo več volili volilnih mož, ampak kar naravnost z listkom poslanca.

Vsled tega mora biti tudi volilna agitacija bistveno drugačna, kakor je bila poprej. Tega pri zadnjih državnozborskih volitvah naši pristaši ponekod niso dovolj upoštevali. Mej tem, ko je duhovščina razvila vsestransko agitacijo, so se naši somišljeniki v nekaterih krajih preveč zanašali na zavednost volilcev samih, in tako se je zgodilo, da nismo dosegli uspeha.

Pri agitacijskem delu je treba zlasti paziti 1. na reklamacijsko postopanje, 2. na to, da se volilec popiše glasovnice in 3. na to, da pridejo vsi volilci do zadnjega moža volit, tudi če v domači občini ni nasprotstva, zakaj zmagala bo tista stranka, ki dobi v celem okraju več glasov kakor nasprotna stranka.

Volitve se vrše tako, da se volijo najprej poslanci za kmetijske občine, in sicer po vsi deželi na isti dan, potem poslanci mest in trgov ter za trgovsko in obrtno zbornico ter končno poslanci za veleposestvo.

Za volitev v deželni zbor so okraji drugače sestavljeni, kakor pri volitvah v državni zbor.

Za volitev poslancev iz kmetijskih občin so sodni okraji, in sicer:

1. Ljubljana in Vrhnika, skupaj jeden volilni okraj, ki voli dva poslanca;
2. Kamnik in Brdo, skupaj jeden volilni okraj, ki voli jednega poslanca;
3. Kranj, Trzin in Škofja Loka, skupaj jeden volilni okraj, ki voli dva poslanca;

4. Radovljica in Kranjska gora, skupaj jeden volilni okraj, ki voli jednega poslanca;

5. Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Bistrica in Cerkljica, skupaj jeden volilni okraj, ki voli dva poslanca;

6. Vipava in Idrija, skupaj jeden volilni okraj, ki voli jednega poslanca;

7. Novo mesto, Kostanjevica in Krško, skupaj jeden volilni okraj, ki voli jednega poslanca;

8. Trebnje, Zatičina, Žužemberk, Mokronog, Litija in Radeče, skupaj jeden volilni okraj, ki voli tri poslanca;

9. Kočevje, Ribnica in Velike Lašče, skupaj jeden volilni okraj, ki voli dva poslanca;

10. Črnomelj in Metlika skupaj, jeden volilni okraj, ki voli jednega poslanca.

V teh volilnih okrajih se bo volilo v vsaki selski občini, ki ima po zadnji ljudski štetvi nad petsto stanovnikov. Selske občine, ki imajo le petsto ali manj stanovnikov, volijo praviloma zložene z najbližjimi kmetijskimi občinami istega sodnega okraja v skladnih volilnih krajih, ki se narede v ta namen. Te skladne volilne kraje določi deželni predsednik po zaslišanju deželnega odbora. Vsi volilci vsakega volilnega okraja so jedna volilna skupina.

Mesta in trgi volijo zase osem poslancev, in sicer Ljubljana dva, druga mesta in trgi pa po jednega.

Volitve iz veleposestva ne pridejo za nas v poštev, ker ima nemška stranka v veleposestvu zagotovljeno večino.

Boj bo v kmetijskih občinah in v mestih, tu pa moramo biti pripravljeni na najhujši naskok, kajti klerikalci se gre za življenje in smrt. Če klerikalci pri predstojih volitvah ne dobe večine v deželnem zboru, potem so kot politična stranka izgubljeni. Zastavimo torej še jedenkrat vse sile, v mestih in v kmetijskih občinah in konec bode sedanjim razmeram, klerikalci bodo prisiljeni se udati in kreniti na drugo pot.

V Ljubljani, 23. julija.

Dr. Herold o položaju.

Varšavska „Gazeta polska“ poroča, da se je izrazil o položaju načelnik mladočeške stranke v državnem zboru, dr. Herold, tako-le: Svoje narodne cile smo manifestirali pred vladarjem in pokazali, da smo v državi mogočen faktor, proti kateremu se ne da vladati. Toda kakšne posledice bo imelo cesarjevo potovanje na nemško-češko spravo, to je odvisno zlasti od vedenja Čehov. Stvarno se nismo približali, nego le osebno; ustvaril se je milieu. Toda položaj se je že s tem znatno poboljšal, ker je postalo osebno zblizanje možno. Seveda bo mnogo odvisno od deželnozborskih volitev. Ako bodo pri Nemcih zmagali Vsenemci in pri Čehih agrarci, se s tem položaj izpremeni docela. Glede izprememb v ministru je dejal dr. Herold, da niso aktivne. Končno je rekel dr. Herold, da ne bodo Čehi nikdar nastopili proti Poljakom in tudi sploh ne proti kakemu drugemu slovanskemu narodu, četudi bi se spravili z Nemci.

Nemški narodni minister

roji Nemcem zopet po glavi, dasi se jim doslej ni obnesel noben, nego so ga še vedno sami zopet onemogočili in vrgli, in dasi so razen Rezeka in Pištaka vsi drugi ministri že itak nemški. Vendar pa se nemške stranke pogajajo s Koerberjem, da dobe svojega posebnega narodnega ministra. Koerber baje ni nasproten tej zahtevi, a odloči se šele v jeseni. Nemci želé, da se imenuje nemškim ministrom oseba, ki ni v parlamentu, pa pozna češko-nemško prepisno vprašanje docela ter je doma iz alpskih krajev.

Ferdinand ostane knez.

Kakor iz kraljevske krone kneza Nikole, tako tudi iz kraljevske časti kneza Ferdinanda ne bo nič. Dasi so se prvi dunajski časopisi s tem vprašanjem bavili v uvodnih člankih ter se je pisalo o tem kot o sklenjeni stvari, je menda vse kronanje

kneza Ferdinanda le izrodek sedanje „dobe kislih kumar“. „Wiener Allgemeine Ztg.“, ki ima zveze z ministristvom, piše, da je knez Ferdinand res pred enim letom poskušal dobiti kraljevsko čast, a se mu ni posrečilo. Rusija je bila za njegove želje gluha. Zlasti pa bi se ustavljala kronanju Ferdinanda Turčija, kajti potem bi bila Bolgarija neodvisna. Neodvisno bolgarsko kraljestvo pa bi bilo seveda premočan magnet za makedonske Bolgare, zato bi bilo možno, da nastanejo radi kronanja Ferdinanda na Balkanu resne sitnosti. Princip, katerega je Rusija sklenila z Avstro-Ogrsko, da ostane na Balkanu vse pri starem, bi se zavrgel, zato pa knez Ferdinand nima nobene nade, da postane že v kratkem kralj. Tudi ostane še nekaj, časa samec. Njegova zaroka s princesinjo Ksenijo se namreč prereka. Potemtakem so bile vse vesti iz Bolgarije samo laž kratkih nog!

Vojna v Južni Afriki.

Pred dvema mesecema je poslal baje tajnik zunanjih zadev republike Transvaal, gospod Reitz, po dogovoru s generaloma Botho in Viljoenom predsedniku Steijnju pismo, v katerem mu je nujno svetoval naj se sklene mir, kajti sredstev za nadaljevanje vojne ni več. Steijn je odgovoril Reitzu, da se mora vojna nadaljevati, kajti z Buri je Bog, in takom par mesecev bodo nastale evropske komplikacije, ki bodo Burom pomagale. Steijn je na to odredil, da se pošlje Krügerju enako poročilo, kakoršno je dobil sam. To poročilo je prinesla Krügerju menda gospa Botha, ali tudi Krüger je za nadaljevanje vojne, dasi ni skoraj nobenega upanja več, da bi se obrnile razmere toli ugodno, da bi končno vendar-le zmagali Buri. Splošno se sodi, da čakajo Buri na to, da jim Kitchener ponudi ugodnejše mirovne pogoje, in potem se sklene mir. Iz Bruslja poročajo, da se zdi sedanjí položaj Burom radi pristopanja Afrikanderjev jako ugoden, ter da bode trajala vojna še dolgo. Da bi se Buri udali,

LISTEK.

Bitka pri Visu.

Spomini. — Napisal Vatroslav Holc.

(Dalje.)

V naglem nepretrganem diru smo jadrili po sinji Adriji, ob kršnih dalmatinskih otokih navzdol — od četrte ure popoldne skoz vso noč do jutranje zore...

Če sem rekel: jadrili, tedaj moram to besedo preklicati! Tegetthoff je bil dal sneti vsa jadra ter jih odvesti v puljski arzenal. V bitki pri Helgolandu 1. 1864. so se mu namreč na fregati „Schwarzenberg“ jadra vnela, in so jih z velikim naporom pogasili ter preprečili, da ni zgorela vsa ladija z moštvom vred!

Zajedno nam je Tegetthoff zaukazal, spustiti doli vse zgorenje jambore ter njih poprečne ranje. Naše ladije brez jamborov in jader so bile torej gole in mršave, kakor oskubljene kokoši!

Tudi inace je bila naša flota kaj revna in brez imponujočega ugleda! Kaj pravim: flota! Maloštevilno krdelce starih, slabo oboroženih ladij — to je bila naša takratna bojna flotila! Imeli smo jedva sedem oklopnih, izmed katerih sta dve prišli šele par dni poprej iz tržaškega ladišča in sta bili od zunaj le za silo sivo pobarvani; potem smo imeli eno veliko (leseno) linjno

fregato z dvema baterijama pod palubo in sedem lesenih fregat; dvoje, troje lesenih korvet in menda istotoliko čolnov s topovi ter nekoliko prometnih parnikov! Vrhu tega je iznajdljivi poveljnik naše bojne mornarice dal obiti vse lesene ladije od zunaj z debelimi verigami, češ, da bi se ob istih odbijale sovražnikove kroglice...

Preširni Lahi, ki so vse to izvedeli po svojih vohunih, so se nam seveda rogali ter nas v svojih zabavljivih pesmih nazivali: „pescatori d' Austria“. Toda naški naš z voditelj se ni dal plašiti, niti se je zmenil za prepoved bojnega ministristva, ki mu je prejšnji dan brzojavilo: „Lissa nicht anlaufen!“ Smelo in drzovito je vihral pred nami po penecem valovju s ponosno svojo oklopnico, ter nam kazal pot s črnim, kvišku se dvigajočim dimom, kakor oni žareče-oblacni steber Izraelcem skozi Rdeče morje!

Hej! Bilo nas je veselo videti, švigajoče v nevzdržnem toku, v podobi podolgaste zagozde po bliščeči morski ravnini! Spredej, na skrajni osti je sopihala, kakor sem rekel, nova oklopnica „Ferdinand Max“ s Tegetthoffom in vrednim mu bojnim drugom, baronom Sterneckom na poveljniškem mostu; za ladijo-vodnico so švigale na desno in levo po tri ostale oklopnice; za njimi na sredi je plavala linjna ladija „Kaiser“ in njej ob straneh v poševni vrsti manjše fregate, katerim je sledila v razšir-

jenem tiru jata raznovrstnih korvet, parnikov in kanonskih čolnov. Na večjih ladjah so svirale godbe navdušujoče bojne koračnice, po ostalih brodovih pa so se razlegale naših Dalmatincev vnesene davorije in junaške pesmi o „Kraljeviču Marku“. Beneški Italijani pa, ki so nam doslej večer za večerom prepevali blagolasne svoje „barokole“ in „gondolijade“, ti so zdaj sedeli tihi in preplašeni med nami, kakor svoje dni Judje na potu v babilonsko suženjstvo! Bilo je prav ginljivo in otožno gledati jih, kako so se milo ozirali tja preko morja proti bajnim svojim Benetkam!...

Z zahajajočim solncem, ki je viselo kakor svetovna žarnica med nebom in morjem na večernem obzorju, utihnile so godbe in pesmi, in nekakšen sladkotrep mir se je razlil po širnem okrožju naše flote.

Mornarji so kakor gozdne ptice! Oni vstajajo s prvim jutrnim svitom, zvečer pa, kadar gre solnce v zaton, udajo se i oni objemu sladkega pokoja! Tisti večer pa so nas poslali nalašč še nekoliko preje spat, kakor je sicer običajno. In bogme! Bili smo vsi prepo rebni blagotvornega počitka, da se okrepčamo ter pripravimo za osodepolni drugi dan!

Mene je tisto noč doletela dopolnočna baterijska inspekcija! In ondu na zračnem krovu, v blaženi nočni tihoti, vzpričo milijonov bliščečih zvezd na temnosinjem nebu

in ob tajnostnem pljuskanji morskih valov okrog naših ladij — tisto noč pred bitko pri Visu se mi je razgrnilo pred vznemirjeno dušo vse moje dotedanje življenje! V pisanem kalejdoskopu so se vrstili pred menoj prizori in dogodki iz otožnega moje mladosti od nesrečnega rojstva do — prvega poljuba izvoljene device...

Kakor „izgubljen sin“ — „neporočene matere“ sem prebil mnogo bridkosti, živčev med tujimi, brezarčnimi ljudmi! In ko sem se po lastni eneržiji dokopal do nekakšne svobode in se mi je odprl mikavni razgled v lepšo bodočnost, v kateri sem se nadejal uživati mirno življenje v zavetnem svojem gnezdu, na strani ljubljene izvoljenke, ki me željno pričakuje doma — evo me pred smrtonosno pomorsko bitko, o katere negotovem izidu se me polaščajo mračne smrtne slutnje!

Od prebolestne otožnosti prevzet sem se zgrudil na mrzlo cev brezčutne kanone, in usmiljeni sen je objel moje utrujeno telo...

A čuj! Jarni zvenk ladijinega zvonca, ki je s četverimi vdarci oznanjal polnočno uro, predramil me je iz mučnega mrtvila. Prišla je menjava inspeksijske straže in jaz sem omahnil v naročje svoje prožne „Hängematte“...

Sanjalo se mi je, da se pogrezam v hladno valovje brezdanjega morja, iz katerega zevajo po meni široka žrela velikan-

o tem še ni govora. Na Angleškem so začeli delati za mir duhovniki. V Londonu se je vršil kongres duhovnikov svobodne cerkve, na katerem se je sklenilo, priporočati vladi, naj sklene mir s Buri pod sledečimi pogoji: Bari dobe avtonomijo ter se potem pridružijo zavezni južnoafriških držav. Za porušene hiše dobe odškodnino ter se razglasi splošna amnestija.

Razvitje zastave pevskega društva „Kolo“ v Trstu.

(Izvirno poročilo.)

V nedeljo se je vršila v Trstu narodna slavnost, ki je znamenito uspela in ima velik pomen za razvoj slovenstva ob obali Jadranskega morja. Vsa tržaška okolica, kakor tudi mnogobrojno občinstvo iz drugih slovenskih krajev se je združilo s tržaškimi Slovenci, da prisostvujejo narodni slavnosti — „razvitju“ zastave tržaškega pevskega društva „Kolo“.

Že na vse zgodaj se je zbrala pred kolodvorom in na kolodvoru velika množica, da sprejme došle goste. Celo Kranjsko je zastopalo pevske društvo „Ljubljana“ s kolesarskim društvom „Ilirija“... Gostje, ljubljanski in goriški, so bili presrečno sprejeti.

Zajedno z gosti iz Gorice je došla nedogledna množica okoličanov. Pred tržaškim kolodvorom gotovo ni še bilo zbrano nikoli toliko Slovencev, kakor to nedeljo. Gromovi „živio“-klici so odmevali. Lahki so se strme spogledavali, in marsikateremu izmed njih je postajalo tesno pri srcu, ko je videl tako armado zavednih rodoljubov in rodoljubkinj. Od kolodvora smo odšli v ulico Stadion, kjer se je na prijaznem restavracijskem vrtu vršil banket. Udeležba pri banketu je bila jako častna. Udeležilo se ga je nad 100 oseb. Vrsto napitnic je otvoril predsednik „Kola“, g. Kamuščič, koji je napil vsem došlecem ter gospej kumici M. Kranjčevi in tovarišicam Kolašicam.

Za njim je povzel besedo gosp. dr. Tuma iz Gorice, ki je v jednatih, navdušenja polnih besedah razmotril o tržaških razmerah in o pomenu Trsta na slovenstvo. Mej drugim je dejal, da vlada v Trstu isto plemo, proti kateremu se tudi Goričani bore, a Trst ni več tisto mogočno italijansko mesto, kjer se ne sme klicati „živio“, kar je obudilo navdušeno pritrdjevanje. V imenu Goričanov je napil odboru ter njega predsedniku g. Kamuščiču, ki se je z zahvalnimi besedami odzval svojemu g. predgovorniku. Omenjal je zadnji, da živi še drugo pevske društvo v Trstu, in to je „Slovansko pevske društvo“. Obe društvi imata jeden in isti smoter — v sprehaj vseh stanov. Napil je gori omenjenemu društvu.

Kumica gospa M. Kranjčeva se je zahvalila odboru društva „Kolo“ in mu napila.

Govoril je nadalje deželni poslanec istrski, g. prof. Mandič, ki je rekel, da svečanost društva „Kolo“ je objednem tudi svečanost pevskega društva slovanskega,

vseh tržaških in okoliških Slovencev, vseh pevskih društev na Slovenskem, da vseh Slovencev in Slovanov. Vsak najmanj napredek, in bodi to ustanovitev kake Ciril-Metodove šole ali tudi blagoslovljenje Ciril-Metodove zastave, ali pa razvitje kake zastave sploh, je v Trstu narodnega in političnega pomena.

V imenu akademičnega društva „Slovenija“ na Dunaju je govoril njega predsednik, ki je donesel od vseh svojih društvenikov pozdrave tržaškimi Slovencev, za katere gojijo vedno največjo simpatijo vsi „Slovenijani“. Napil je društvu „Kolo“ rekoč: „Zastava zavijraj prosto in v svoje okrilje sprejmi vsakega Slovenca“.

Gospod Partot iz Rojana je napil veteranu g. Srečku Bartlju, kateri je pa napil vsem slovenskim pevovodjem. Gosp. Sturm star. iz Ljubljane nazdravil je društvu „Kolo“ in kumici gospej Kranjčevi. Gospod dr. Črne, goriški Sokol, je povzdignil čašico v čast „Kola“, g. urednik Cotič pa v čast vsem pevskim društvom Slovenije.

G. Kamuščič se je zahvalil vsem udeležencem banketa in naznanil odhod na vrt k sv. Jakobu na veselico.

Mej banketom so nas zabavale s svojim milim glasom brhke „Kolašice“ z drugimi pevci vred. Zapelo se je več pesmi.

Brzobjavnih pozdravov je došlo 10; iz Ljubljane samo jeden.

Veselic na vrtu pri sv. Jakobu se je udeležilo ogromno ljudstva. Zbranih je bilo okrog 10.000 ljudi. Tu je bila prilika spoznati zlasti slovensko delavstvo tržaško, kako je zavedno, kako v njem vse gori narodnega navdušenja. Čast takemu delavstvu!

Veselični otvoritveni govor je imel g. Kamuščič, na kar se je vršilo razvitje zastave, kateri je prvi žebel zabila kumica gospa M. Kranjčeva s prekrasnim govorom. Konec zabijanja žebeljev je naznanil strel, na kar je zasvirala godba.

Mej veselico so pevala razna društva, katera so v izbornem prednašanju slovenskih pesmij tekmovala mej seboj. Nastopilo je tudi pevske društvo „Ljubljana“. Po končanem petju je pirotehnik g. Zobec užgal krasen umetalen ogenj v barvah slovenske trobojnice. Godba je igrala do pol 12. ure in to jako dobro in mnogo. Tudi rajala je vesela tržaška mladina.

Končno je še neki govornik iz Ljubljane dal izraza simpatijam pevskega društva „Ljubljana“ do bratskega društva „Kola“ in sploh do vseh tržaških Slovencev.

Veselo življenje in vrvenje je trajalo do pozne noči. Impozantna slavnost je iztekla v ugodnem redu ter v tisočih srcih utrdila ljubezen do slovenske domovine. Na zunanje goste je naredila posebno velik utis, da se je tržaško delavstvo v bratski slogi z okoličani v tako ogromnem številu udeležilo te slavnosti ter tako izpričalo svojo neomahljivo zvestobo slovenski narodni ideji. Minola slavnost je dokazala, kako hitro, kako velikansko napreduje slovanstvo v Trstu in to daje najlepša upanja v prihodnost.

skih somov. Ves preplašen planem po konci in glejte, bil sem premočen do kože! Nastal je namreč vihar in razburkani valovi so plali skoz ladjine prozore; vsa baterija je bila preplavljena in voda je zanašala na tleh spavajoče mornarje sem in tja...

Tu zazveni bojni klic ladjinega trobentača in na poveljnikovo komando: „Schiff klar!“ bili smo, kakor bi trenil, vsak na svojem mestu, pripravljeni sprožiti takoj nabite topove po vsej oklopnici na jeden mah! Nastala je grozna, duhomorna tišina, kakor bi plaval angelj smrti nad nami!

Iz te neznosne duševne otrplosti nas reši odločilno kapitanovo povelje: „Koncentrirtes Batterie-Feuer — auf sechs-einhalb Kabel!“

Ali pri napovedi toli kratke distance spreletelo nas je zopet kakor električen tok pretresujoče strmenje. Šest in pol kablja, t. j. 780 sežnjev daljave, in oklopnica „Prinz Eugen“, na kateri sem bil vkrcan, je bila na skrajnem koncu desnega krila prve bojne vrste, t. j. sedmerih naših oklopnice, katere je vodila admiralova ladja. Stali smo si torej s sovražnikom takorekoč iz oči v oči v neposredni bližini!

Da smo se mogli priplaziti sovražnim ladjam neopaženi toli blizu, za to smo se imeli zahvaliti — pregosti megli, ki je vsled

ponočnega dežja tisto osodepolno jutro legla na morskovo površje. Zakrita s tem prirodnim zastorom, pomikala se je naša flota polagoma in previdno, tiho in mirno naprej. Kar se razmaknejo meglene kulise in pred nami so stale — ponosne bojne ladje italijanske z razprostrtimi jadrji. In bilo jih je polovico več, kakor naših!...

„Feuer!“ zaklical je v tem naš nadpoveljnik in grmeče so se sprožili strelji vseh topov z desne ladjine baterije.

S prvim strelom pa nas je prešinilo novo, dotlej neznano čustvo — ognjenega bojnega oduševljenja! Kakor bi se bilo zabliksnilo, razpršile so se tu vse prejšnje naše duhomorne halucinacije in smrtne slutnje! Pa zdaj tudi nismo utegnili misliti na življenje in smrt, kajti povelje za drugi koncentrirani strel se je glasilo že „na — štiri kablje!“

Tu vam je potem pokalo in grmelo zdržema po vseh ladjah, da se je treslo podnebje in morje daleč na okrog in sivi oblaki smodnikovega dima so se valili po vznemirjenem vzduhu! In ladje, naše in laške, so švigale, v drznih kolobarjih in obračajah druga drugej se izogibaje, po razburkanem valovju.

V tem strastnem bojnem plesu približala se je že večkrat ladja italijanskega admirala našemu „Ferdinandu Maksu“, ali previdni Tegetthoff, poveljnik iste oklopnice

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. julija.

— Osebnosti. Deželni sodni svetnik v Ljubljani, gosp. Josip Martinak, vitez Frano Jožefovega reda, je šel v pokoj in dobil tem povodom v priznanje svojega službovanja naslov višjesodnega svetnika — Začasni učitelj v Sv. Križu pri Litiji, g. Jakob Rajner, je imenovan stalnim učiteljem na ljudski šoli v Hrastniku.

— Liberalna „sodrga“ kriva hudodelstva. Na „Slovenčevu“, od nas že ožigosano infamijo, da je „liberalna sodrga“ in napredno časopisje krivo, da se množe hudodelstva, odgovarja „Gorenjec“: „Slovenčev“ besede je mogel napisati le kak časnikiški falot, ki je vedel, da lahko brez skrbi greši na neumnost in nevednost „Slovenčevih“ bralcev, ali pa kak fanatiziran glupec, ki je zbog jednostranske vzgoje v semenišču izgubil vsak čut razsodnosti, nepristranosti, pa tudi dostojnosti. Neradi se bavimo s to, za Kranjsko naravnost sramotilno statistiko hudodelcev, a ker hočejo klerikalci posurovelost ljudstva obesiti liberalcem in njih časopisju na vrat, naj nam bo dovoljena kratka opazka. Žalostna resnica je, da ogromna večina teh odstotkov pripada Gorenjski, in še žalostnejša resnica je dejstvo, da se v tem oziru najbolj „odlikuje“ kranjski politični okraj! Kranjska klerikalna stranka ima največ zaslonbe v Gorenjski, kranjski okraj je pa naravnost klerikalna domena. Občine Predoslje, Šenčur, Cerklje, Mavčiče in Strazišče so pri zadnjih državnozborskih volitvah volile skoro soglasno klerikalna kandidata. Znano je, da se popije v teh občinah največ šnopsa, in da so tu uboiji in težke telesne poškodbe na dnevnem redu. Liberalni časopisi imajo v teh občinah malo naročnikov. Hvala Bogu, v tem oziru se je obrnilo v zadnjem času na boljše. Oni pa, ki bero „Gorenjca“, „Rodoljuba“ in celo „Slovenski Narod“, so najuglednejši in najpametnejši možje v okraju. Drugi ali sploh ne čitajo ali pa bero k večjemu famoznega „Domoljuba“, ki naravnost hujska kmetško ljudstvo zoper liberalce, t. j. po mnenju priprostega kmeta zoper vse, ki niso kmetje, ali ne nosijo črne suknje. Zakaj je pa že mnogo boljše v radovljiškem okraju? Ker ljudstvo postaja naprednejše, kakor so pokazale zadnje državnozborske volitve. Zakaj je v občini Šenčurski častna izjema vas Šenčur? Ker se še sedaj poznajo sledovi žalibog zamrlega bralnega društva, in ker je v Šenčurju mnogo naprednih mož, ki vplivajo na ljudstvo. V občini Stara Loka je bila pred dobrima dvema letoma Žabnica najbolj razupita vas. Po prizadevanju pametnih mož so se ondi spremeniile razmere korenito. Tam se po krščanskem nauku ne pretepajo več možje in fantje. Pridejo mirno skupaj, pomenkujejo se o gospodarskih in političnih zadevah in bero — o groza! — liberalne časopise. O

se jej umikal kaj spretno, naposled pa se je v smelem ovinku pomaknil nazaj, potem pa se zopet z vso silo zagnal naprej, predrl z jeklenim kljunom svoje ladje vsiljivaj oklopnici železni trebuh in — po preteku petnajstih minut je bila ponosna admiralska ladja „Re d' Italia“ z vsemi svojimi častniki in mornarji pod vodo!

To je bil nepopisen, strašen, upravičeno grozovit prizor! Tu pred našimi očmi v dotakljivi bližini, pri belem dnevu, v pričo tolikih bojnih ladij, se je potopila mogočna oklopnica v teku kratke četrte ure — kaj takšnega pač svet ne vidi vsak dan! Presenečeni in od groze strmeči smo zrlji nepričakani učinek onega sunka. In kaj šele Lah! sami! Ti so bili kar okameneli, ko so videli potapljati se najlepšo svojo bojno ladjo! In ker je na isti plapolala admiralska zastava, menili so, kakor tudi mi, da je z ladjo vred utonil tudi njihov vrhovni poveljnik, sivolasi admiral Persano z vsem svojim spremstvom in mornarničnim imetjem.

Ali temu ni bilo tako!

Ko se je umiril prvi izraz zmago-slavnega našega navdušenja o tem nena-dejanem prvem bojnem uspehu in so si tudi prestrašeni Italijani zopet nekoliko oddahnili, prikazala se je italijanskega admirala zastava na jamboru — podmorske oklopnice „Affondatore“. (Konec prib.)

ubojih ni več slišati, če greš skosi vas, ta prijazno pozdravljajo, volijo pa napredno. Da, to klerikalcem seveda ni všeč, da valed delovanja liberalnega časopisja izgublja vedno bolj svoj vpliv in zato tako neumno-nesramno zabavljajo čez „liberalno sodrgo“. Pa je ves trud zaman, gospóda! Tudi Gorenjska bo kljub vašemu nazadnjaškemu rovanju postala naprednejša in potem se bode tudi zmanjšalo število — hudodelcev!

— Razgnan klerikalen shod. Shod katoliškega političnega društva v Bovcu je bil razgnan. Kaplan Abram jo je popihal. S tem je v zvezi brzobjavka, ki smo jo dobili iz Bovca, in ki pravi: Včeraj so v Bovcu pri Huberju Abrama cimballi.

— Promocija. Gospod Ivan Modic, c. kr. avskultant pri dež. sodišču v Ljubljani, je bil danes na dunajski univerzi promoviran doktorjem prava. Iskreno čestitamo!

— Knjižnica splošnega slovenskega ženskega društva v Ljubljani je odprta vsak četrtek od 6. do 8. ure zvečer in vsako nedeljo od 4. do 6. ure popoldne. Ob teh urah morejo dobivati članice na posodo najrazličnejše, leposlovne in znanstvene knjige ter razne časnike. Lokal knjižnice je začasno v „Gospodinjski šoli“ na Rimski cesti.

— Šentjakobsko-trnovska moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Izid volitve: Dr. Fran Papež, odvetnik, prvomestnik, — Mavrilij Ša abon, mestni katehet, njega namestnik, — Josip Pichler, umir. c. kr. okrajni tajnik, zapisnikar, — Ivan Vrhovnik, mestni župnik trnovski, blagajnik. Zastopnika k veliki skupščini: Mavrilij Šarabon, Ivan Vrhovnik. Pregledovalci računov: Vinko Vizjak, deželni rač. revident, Dragotin Žagar, umir. deželni blagajnik.

— Pogreb gospe Franje Nolli, ki je bil včeraj ob 6. uri popoldne, je pokazal, kako splošne simpatije je uživala pokojnica v vseh krogih ljubljanskega meščanstva. Gg. pevci moškega zbora „Glasbene Matice“ so zapeli pod vodstvom gosp. prof. Hubada dve ganljivi žalostinki pred hišo in na pokopališču. Nebrojno število pogrebcev, mej njimi več odličnih veljakov in posebno veliko dam iz meščanskih krogov, je korakalo za krsto, obloženo s krasnimi vencami in spremlilo pokojnico do zadnjega počitka. Bodi ji ohranjen prijazen spomin!

— Slovensko bralno društvo v Litiji priredi skupno z litijskim pevskim društvom in pevskim ter tamburaškim društvom „Zvon“ iz Šmartnega pri Litiji v nedeljo dne 4. avgusta t. l. celodnevni izlet v prijazne Trebnje. Ob tej priliki priredi napominana društva tamkaj velik koncert na korist družbi sv. Cirila in Metoda, in je začetek koncertu, čegar bogati vzpored se objavi prilično, določen na 4. uro popoldne. Glede na to, da sti omenjeni pevski društvi pod spretnim vodstvom sedanjega gosпода pevovodje v zadnjem času dosegli nepričakovan napredek v glasbi, kar svedočil je najbolje koncert, ki se je priredil dne 7. t. m. v korist Prešernovemu spomeniku, dalje pa tudi z ozirom na to, da je čisti dohodek nameravanega koncerta namenjen naši prekornosti, zlati družbi sv. Cirila in Metoda, nadejamo se, da nas posetijo ob priliki koncerta gostje iz cele Dolenjske. Na veselo svidenje torej dne 4. avgusta t. l. v Trebnjem!

— Otvoritev koč na Begunjsici. „Slovenskega planinskega društva“ radovljiška podružnica naznanja tem potem vspeled za otvoritev Tomčeve koč na Begunjsici v nedeljo dne 28. julija t. l. Na predvečer: Zbirališče v gostilni g. Avenika v Begunjah. Dne 28. zjutraj ob 8. uri sv. maša v Begunjah. Po maši odhod na Poljško planino, kjer stoji nova koč. Ob 10. uri dopoldne slovesna otvoritev koč. Ob 1. uri skupni obed v restavraciji gosp. Avenika v Begunjah, pri obedu svira oddelek radovljiške godbe na lok. Popoldne koncert slov. pevskega zbora blejskega pod vodstvom g. nadučitelja Fr. Rusa. Vstopnina h koncertu 50 vin.

— Čitalnica v Ribnici priredi sodelovanjem ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda in prostovoljnega gasilnega društva, dne 4. avgusta veliko ljudsko veselico v korist družbe sv. Cirila in Metoda v gozdu Ugarje (jeden četrte ure hoda iz trga Ribnica). Ker so se enake veselice v letu 1899 in 1900 izborna obnesle, jamči skupno delovanje prej ome-

njenih društev, v prvi vrsti ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, za najboljši uspeh. Gostje dobro došli.

— Ogenj. Piše se nam: V soboto 20. t. m. v mraku pogorelo je v Slivcih pri Rakeku hišno poslopje Janeza Stržaja iz Slivca. Ogenj omejili so kaj hitro neumorni Slivčani in Unčani, z Rakeka prihiteli so pa tudi s svojo zarjavelo brizgalno; ta pa ni bila veliko v pomoč, ker so imeli Rakovci pretrde roke! — Kako to, da občina ne poskrbi za ustanovitev tako potrebnega društva? Seveda, modrijani Rakovci si mislijo, saj imamo brizgalno, in če tudi ne znamo z njo se kretati, bode že božja volja, da bode sama brizgala. V slučaju večje nesreče pa vendar ne morejo Rakovci, Unčani, Slivčani in Ivanjeselci računati na hitro pomoč, ker Planina in Cerknica sta preoddaljeni. To pokazalo se je v soboto, ko so bili Cerkniki brzojavno na pomoč poklicani, in dasi so se takoj odzvali, prišli so prepozno. Občani! Delujte raje, da se ustanovi za celo občino tako živo potrebna požarna bramba, kakor pa, da se vedno prepirate.

— Bralno društvo „Lipa“ na Slapu priredi koncert in ples dne 28. julija t. l. na senčnatem vrtu gosp. Ignacija Bizjaka s prijaznim sodelovanjem prvaške godbe. Med koncertom in plesom vrši se šaljiva loterija. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina h koncertu 40 vinarjev, k vsakem plesu 20 vinarjev.

— Štrajk v Št. Janžu. Poroča se nam, da je v Janžu, baje v sled premembe v administrativnem in tehniškem vodstvu pri odnotnem premogokopu nastal štrajk. Posamičnosti še niso znane.

— Iz Slavine se nam piše. Dne 18. t. m. je vlak povozil na železniškem prehodu iz Slavine na glavno reško cesto 11letnega dečka Antona Naverja iz Slavine. Vlak mu je strl nogo in znatno zmečkal glavo. Že opetovano se je priložilo pri ravnateljstvu južne železnice, naj bi na imenovanem prehodu napravilo čuvajnico, oziroma, naj bi preložilo čuvajnico nad mostom na prehod, a ravnateljstvo je gluho za še tako opravičene zahteve, kadar je treba kaj iz žepa dati. Ta nesreča žalibog ni prva in tudi gotovo ne zadnja. S tem da bi se čuvajnica na prehodu napravila, bi se marsikateri nesreči v okoliščini prišlo. Odpravljen bi pa bil še drug nedostatek. Na prehodu so zatvornice katere čuvaj na mostu z železno žico nateguje. Pripetilo se je že velikokrat, da je moralo občinstvo z vozmi pred zatvornicami čakati in to med časom, ko ni nobenih vlakov bilo naznanjenih. V takem slučaju se čuvaj nemore doklicati a živine same tudi ne puščati, in tako se more čakati, dokler se zljubi čuvaju zatvornice odpreti, kar ni prijetno posebno to v zimskem času. Naj bi se za to poklicani krogi malo pobrigali, ter pri ravnateljstvu južne železnice energično zahtevali napraviti čuvajnice, ker več je vredno človeško življenje, kot pa tisti groši ki bi stala čuvajnica.

— Iz Rajhenburga se nam piše 21. julija. Včeraj ob 1/2 10. uri zjutraj je umrl na Vidmu po dolgotrajni, mučni bolezni na sušici tamošnji učitelj Anton Aparnik, jedva 25 let star. Pokojnik, rodom iz Kamnika na Kranjskem, imel se je že izza mladih nog boriti za vsakdanji kruh, kar mu je vrnilo prvo kal neozdravljive bolezni. Slabotnega telesa bil pa je vedrega duha, nekak univerzalen ženij. Bil je izbojen pevci in spreten glasbenik, ki si je bil v stvaril samosvoj, jako dober pevski in tamburaški zbor čegar regens chori je bil. Kot diletant se je mnogo bavil z risanjem in slikanjem in istinito škoda je, da ta vrlo talentirani, vsestransko izobraženi mladi mož ni našel mecenata, ki bi ga bil se ve da, preje že — rešil skrb za eksistenco, ter mu dal priliko, izobraziti se korenito na kakej slikarski akademiji. — Umrl je bil izvrsten učitelj, ljub družabnik in dober narodnjak. Kolegi so mu zaupali tolikaj, in čislali ga, da so ga vkljub njegovim letom volili predsednikom okrajnega učiteljskega društva. Tragične usode mu je obžalovati tembolj, kar si je bil pokojnik stoprav lani ustanovil lastno ognjišče, ter zapušča sedaj poleg soproge jedva 4 mesece starega sinka. — Naj mu bodo te skromne vrstice prijateljske v časten, blag spomin v narodu domačem!

— Slovenci v Gradcu. Slepništvo pri ljudskem štetju v Gradcu, kjer so našli namesto najmanj 15.000 Slovencev, le kakih

800, je nedvoumna krivica in nesramna tatvina na našem narodu. Do te krivice je moglo priti na dvojen način. Prvi krivično tolmačijo „občevalni jezik“. Ako je kak slovenski posej v nemški hiši, je zanj po njih mnenju občevalni jezik nemški, torej on — Nemec. Drugi vzrok pa je nezavednost in neznačajnost nekaterih Slovencev, ki se aranjuje svoje materinščine iz raznih nagibov. Podamo naj le dva konkretna slučaja. V samostanu usmiljenih bratov v Gradcu je več Slovencev: bratov, služnikov, umobolnih duhovnikov, toda vsi ti in bolniki v bolnici, katerih je bilo ob času štetja pošteni polovica slovenska, zapisani so za Nemce. Ob času državnoborskih volitev v peto kurijo gnal je prijor usmiljenih bratov vse svoje podložne Slovence na volišče, da volijo nacionalca Wilhelma, pravcatega pristaša „Los von Rom“-stranke in zagrizenega sovražnika Slovanov. Ako črti graški prijor tako Slovane, zakaj pošilja miloščino pobirat med Slovence? — Drug slučaj: Za Nemca se je dal vpisati v Gradcu gostilničar H. P., rojen iz Brežic, da si ohrani nemške goste; ostal bi, rekel je, Slovenec, toda slovenskih gostov k njemu jako malo dobaja. Njegova žena se ponša, da je Tirolka. Ondi pa je bila le nekaj časa za natakario — v istini pa je pristna češka „Mařenka“. Kdor se svojega jezika sramuje, tega naj vsak zaničuje. Delavcev je dobra tretjina Slovencev. V vseh uradih najdeš Slovence, torej je precejšnja goljufija, če so jih komaj 800 našli. Ob enem omenimo, da se Slovenci v Gradcu potegujejo za slovensko službo božjo pri Lazaristih, in ako se je nam prav poročalo, podpiral je njih teženje ljubljanski škof. Toda odgovorilo se je, da za to ima pravico se potegovati štajerski „slovenski“ škof iz Maribora. Ta pa se noče zameriti na vzgoraj, sicer bi ne dobil nobenega reda več, iz Rima tudi ne nobenega odlikovanja, in mariborske nemške gospe bi mu gotovo ne darovale več „židanih plavih nogavic“ — torej, da vsa tega ne izgubi, Slomšek II. prav previdno molči.

— Šolsko izvestje. Letno poročilo o. kr. višje gimnazije v Novem Mestu prinaša razpravo o Tintoretovi altarni sliki v novomeški kapiteljski cerkvi. Razpravo je spisal prof. J. Hugo Skopal. Iz Skopalove razprave izvemo zanimivo zgodovino altarne slike sv. Nikolaja na glavnem altarju novomeške kapiteljske cerkve, v kateri že Valvazor piše, da je neprecenljive vrednosti. Slika je 1.82 m široka in 3.75 m visoka. Iz šolskega poročila povzamemo sledeče: Na zavodu je bilo tekom šolskega leta 15 rednih učnih moči, razun teh je v 2. pevskega oddelku poučeval petju mestni orglalec. Koncem leta 1901 bilo je 241 dijakov. Iz Kranjske jih je bilo 214. Slovenec je bilo 230, ostali pa so bili Nemci, vsi rimokatoliške vere. — Odličnjakov je bilo v vseh razredih 24, prvi red jih je dobilo 154 drugi red 45. Ponavljalno skušnjo jih sme dejati 27. En dijak sme radi bolezni pozneje skušnjo opraviti.

— Slikar Iv. Grohar je v izložbenem oknu L. Schwentnerjeve knjigotrnice razstavil portret pokojnega Bitenca, izdelovalca glasovirjev, ki je v svoji oporoki volil vse svoje, precej obsežno imetje šoli v Št. Vidu nad Ljubljano.

— Domača umetnost. Slikar gospod Ludovik Grilo je v oknu prodajalne g. Frana Kollmanna na Mestnem trgu razstavil jako dobro pogojen in spretno izvršen portret pokojne občeznane trgovke, g. M.

— Glas iz občinstva. Piše se nam: Pred nekaj dnevi omenja nekdo slabe poti, ki vodi iz Florijanske ulice na ljubljanski Grad. Temu dodajam danes naslednje. Tudi pot skozi Študentovske ulice je silno zamenjana, prav staroveška. Ali bi ne bilo umestno, da bi bila lepo tlakovana ko dan za dnevom hodi toliko ljudi, med njimi tudi tujcev, po nji na Grad. Kakšen utis pač napravljajo na tujca mlake vode in polno smeti, kajti mestni pometal se usmili ulic takrat, ko mu — menda — zmanjka drugod dela. Kaj pa je s kanalom, projektovanim od hiš št. 9. in 11? Greznice širijo svoj neznosni smrad v Študentovsko ulico in proti Mestnemu domu. Slavni magistrat se opozarja, da napravi konec tem križnim nedostatom. Meščani.

— Varujte se agentov. Po mestu hodi neki agent, ki prodaja trakove in slepari ljudi na ta način, da daje kupcem v zavrtkih manj blaga, kakor ga pa morajo plačati.

— Gosti so gostilničarja na cesto vrgli. Včeraj dopoldne sta prišla dva slikarja v neko gostilno na Sv. Petra predmestju. Bila sta vinjena in sta v gostilni pri mizi zaspala. Opoldne pa ju je gostilničar abudil, ker so prihajali gosti na kosilo. To ni bilo pijanima slikarjema prav in lotila sta se gostilničarja, ga pretepla in slednjič vrgla iz njegove gostilne na cesto. Razbila sta tudi več gostilniške posode.

— Hranilnična knjižica ukradena je bila danes zjutraj služkinji Jeri Mastenjaki iz Požuna. Pustila je bila knjižico na mlekarakem vozičku pred Štrukljevo hišo v Kolodvorskih ulicah in je nesla mleko v hišo. Tat je prišel mimo in vzel knjižico, glasečo se na ime Ivane Mastenjake. Na knjižici je bilo naloženih 40 K.

— Psa povozil je včeraj zvečer na Marijinem trgu gostilničar M. P. Pes je bil kavarnarja K. Oswalda.

— Izgred v Gospodskih ulicah. Danes ponoči je nastal v Gospodskih ulicah mej ponočnjaki izgred in pretep. Dva razgrajča sta bila telesno poškodovana.

— Izgubljene stvari. Kramarica A. Č. je izgubila na poti od Lingerjevih ulic do francišanske cerkve rujavo denarnico, v kateri je bil zlat pratan in 8 kron.

— Brzojavni in telefonski promet meseca junija 1901. Na k. kr. brzojavnih postajah tržaškega poštnege ravnateljstva bilo je meseca junija 1901, in sicer na Primorskem oddanih 50.951, došlih 57.809, tranzitujočih 153.105, skupaj 261.865 brzojavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 33.157, došlih 36.733, tranzitujočih 136.073, skupaj 205.963 brzojavk; na Kranjskem oddanih 8.395, došlih 10.854, tranzitujočih 17.050, skupaj 36.299 brzojavk. V interurbannem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 2099, v Opatiji 339, v Pulju 168 in v Ljubljani 165 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 320.000krat, v Pulju 6745krat, v Gorici 6660krat, v Opatiji 1839krat in v Ljubljani 19.535krat.

— Popravek. V politični notici „Izgredi v Zadru“ stoj mesto imena Rodić povsod David.

* Moravski katoliški shod sklical je olomuški nadškof Kohn z nekaterimi svojimi pristaši in kimavci na prihodnjo nedeljo v Kromeriz. Ker pa je pred kratkim kromerški prošt postal 24letni nemški princ Hohenlohe „iz rajha“, in se je prezelo veliko zaslužnih domačih duhovnikov, zato se jih je prav malo podpisalo na sklicevalni razglas — iz olomuških kanonikov menda le eden. Po tem takem bo ta shod najbrž jako zanimiv in „nebrojno“ obiskan. Vidi se pač, kako nevošljivost razjeda pohlevne namestnike božje, sleherni pa tudi razpozna, da so ponekod razmere v katoliški cerkvi jako gnile in krivične. Treba bi bilo zopet kakega Husa, da zdrami komatno vest nedotakljivim „gospodom“, ter jih opomni, kakor nekaj, naj se držijo nauk sv. evangelija in ne sleparijo s hlinavščino ljudstva.

* Spomenik Nikolaju Gogolju, pisatelju „Revizorja“ in „Mrtvih duš“, se postavi v Moskvi. Razpis za načrte določa tri nagrade: 1500, 1000 in 500 rubljev. Na kipu ne sme biti nobene alegorične podobe in nobenega reliefa. Odločitev glede načrtov je določena na 15. februarja 1902.

* Gališki policaji — mučitelji. Pred okr. sodiščem v Stryju se je 20. t. m. vršila kazenska obravnava proti policajem iz Doline. Tam se je zgodilo več tatvin, a tatov ni bilo možno dobiti. Končno pa je zalotila policija nekega človeka, proti kateremu je govorilo več sumljivih dejstev, a mu vendar ni bilo možno dokazati ničesar. Da bi priznal svoje tatvine, so ga policaji mučili in ga končno tako pretepli, da je na mestu umrl. Policaji so bili obsojeni v ječo po 4 mesece.

* Svoja otroka zastrupil. Iz Kesztheleja na Ogrskem javljajo, da je zastrupil nedavno ugleden trgovec z lesom, Teodor Laskai, svoja otroka, petletno deklico in enajstletnega sinčka; dal jima je sadja, v katerem je bil arzenik. Vdovec Laskai se je hotel drugič oženiti, a ker sta mu bila otroka napoti, se ju je rešil na tako grozen način.

* Požar v Yildiz-Kiosku. Pri preiskavi, kdo da je pred kratkim povzročil ogenj v sultanovih zasebnih sobah, se je končno izvedelo, da je prava zažigalka druga hišina v sultanovem haremu. Ta je uživala neome-

jeno zaupanje sultanovo. Dva njena brata sta sultanova pobočnika, njen svak pa sultanov komornik. Zažigalka je bila sultanova miljenka radi svoje lepote, njegova žena ni postala radi tega, ker ni imela sina. Zdaj so jo na parobrodu v spremstvu velike čete vojakov odpeljali v prognanstvo. Pravi vzrok hudodelstva se ni izvedel.

Književnost.

— „Prvi listi“. Razpošiljatev in razpečavanje knjige „Prvi listi“, ki so jo izdali slovenski in hrvaški učiteljski abiturijenti, je prevzela „Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“, kjer se tudi naroča. Knjiga velja 2 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Petrograd 23. julija. Levu grofu Tolstemu se je zdravje obrnilo na bolje. Car mu je dal sporočiti svoje pozdrave, kar se močno opaja.

Carigrad 23. julija. Veliki knez Aleksander Mihajlovič je došel sem. Včeraj sta bila veliki knez in ruski poslanik Zinovjev skupno v avdijenci, kar se tolmači kot dokaz, da so se razpravljala najvažnejša politična vprašanja.

Rim 23. julija. Črnogorska vlada ustanovi tu svojo diplomatsko legacijo.

Pariz 23. julija. Pri volitvah v generalne sovete je dosegla vlada sijajno zmago. Pristaši vladnih strank so pridobili okrog 50 novih mandatov in ohranili svojo posest. Vsestransko se priznava, da je to najznamenitejša zaupnica vladi in priznanje, da Francija odobrava vladno politiko proti klerikalizmu.

Berolin 23. julija. Ravnatelj akcijske družbe Terlinden & Comp. v Oberhausenu je pobegnil. Defravdiral je 800.000 mark. Tu se je zastrupil bankir Ravicz, ki je pri krahu Lipske banke imel velikansko izgubo.

London 23. julija. Lord Roberts in lord Kitchener sta prezidentu Krügerju brzojavno izrazila svoje sožalje na smrti njegove soproge. Umrla gospa Krüger je bila iz rodovine Duplessis in tiste rodovine, iz katere je izšel kardinal Richelieu.

Narodno gospodarstvo.

— Mlekarska in sirarska zadruga v Logatcu. O tej najuzornejši zadrugi se je na občnem zboru podalo kaj zanimivo poročilo. Kdor kaj ume o mlekarnah temu bodo naslednje številke vse povedale: Zadruga štela je začetkom 1900. l. 174 članov, med letom je pristopilo 135 članov, 2 člana sta izstopila, tedaj imela je zadruga koncem leta 307 članov, kateri imajo 491 deležev. V letu 1900 donesli so zadrugniki v mlekarno 520.116 litrov mleka ter 2230 kilogr. surovega masla, za katero blago dobe 66.713 kron 4 vin. — Zadruga prodala je tekom leta 308.667 litrov svežega ter 22.209 litrov posnetega mleka, 14.126 litrov smetane, 3.411 kg. surovega masla, 1.389 kg. skute in 9556 kg. sira. Tekom leta 1900 osnovala se je v Hotedršici „podružnica“, tako, da zadrugni okoliš obsega 3 občine. Zaradi naraščajočega prometa, množine mleka, katere je dneвно dosegla 2400 litrov, ne zadostujejo sedanji najeti mlekarnični prostori ter se je zaradi tega sklenilo, da si zadruga zgradi tekom leta 1901 svojim razmeram in mlekarskim zahtevam primerno novo stavbo. V predstojništvu ostanejo, oziroma se novo volijo gg.: Franc Majdič načelnikom, Anton de Gleria blagajnikom, Josip Turk tajnikom ter Miha Kabaj in Franc Šemrov odbornikom; v nadzorništvo bili so zopet, oziroma dva nova, voljeni gg.: Ivan Sicherl načelnikom, Tomo Tollazzi njega namestnikom ter Ivan Mihovc, Ivan Hladnik, Julij Lenasi in Ivan Petkovšek odbornikom.

Poslano.*

Pri nas imamo še močnega župnika. Mož je sicer že star, udari pa še dobro kakor kak „holcar“ in se menda nič ne boji, da bi človeka poškodoval, če ga zadene.

Mene je v nedeljo popoldne v župnijski cerkvi na Krki, ko

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

smo prišli procesijo za sveto leto v cerkev, torej mej bogoslužnim opravilom brez vsakega vzroka tako udaril za tilnik, da se mi je stemnilo pred očmi.

Ako se gospodu župniku pamet meša, potem naj ga premilostni gospod knezoštrof pošlje v norišnico, ako je pa gospod župnik zdrave pameti, potem pa vprašam slavno o. kr. državno pravdnštvo, čemu imamo § 303. kazenskega zakona, ali samo za kmete in obrtnike, ali tudi za duhovnike?

Zaradi meni storjenega žaljenja si poiščem zadoščenja sam pri sodišču.

Na Krki, 23. julija 1901.

Janez Poljanec.
trgovec z lesom.

(1560)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. julija: Ivana Anžič, posestnica. 61 let, Hradskega vas št. 26, vsled raka v želodcu.
Dne 20. julija: Franja Noll, kleparjeva žena, 51 let, Resljeva cesta št. 1. otrpjenje srca.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (27-29)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Jako praktično na potovanju. (2638-8)

Ne pogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.

Spricavalo Dunaj, 3. julija 1887.

Kalodont

neobhodno potrebna
zobna Crème.

Dobro sredstvo za snaženje zob ne sme imeti debelozrnatih tvarin, ki škripljejo med zobmi in razpraskajo email, kakor je to običajno pri mnogih zobnih praških. Za racionalno varovanje zob se je že več let uvedeni Kalodont najbolje izkazal, ker vzdržuje zobe, ne da bi jih kaj poškodoval čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-3 m. Srednji letni tlak 736-0 mm.

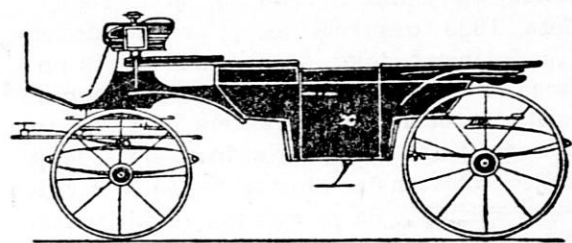
Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
22.	8. zvečer	733.1	20.8	sr. szahod	jasno	0.8 mm
23.	7. zjutraj	732.1	18.7	sl. ssvzh.	soparno	
	2. popol.	730.8	20.7	sl. jug	dež	

Srednja včerašnja temperatura 20.5°, normala: 19.9°.

Dunajska borza

dne 22. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	99.10
Skupni državni dolg v srebru	99.05
Avstrijska zlatna renta	118.35
Avstrijska krona renta 4%	95.65
Ogrska zlatna renta 4%	118.40
Ogrska krona renta 4%	93.05
Avstro-ogrski bančni delnice	1640 —
Kreditne delnice	636 —
London vista	239.57 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.42 1/2
50 mark	23.47
50 frankov	19.02
Italijanski bankovci	90.80
C. kr. cekini	11.30

Franc Visjan

izdelovalec vozov.

Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

(1535-2)

Naznanilo.

Uljudno naznanjam p. n. gg. naročnikom in slav. občinstvu, da sem

premestil svojo krojaško obrt

s sv. Petra ceste št. 6

na Sv. Petra cesto št. 16

ter se priporočam za nadaljno zaupanje.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Presker
krojač.

(1559-1)

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze priprave, tolažilnega sočutja, dole nam ob kratki bolezn in nenadni smrti naše nepozabne preminule gospe

Franje Noll roj. Ureutz

za poklonjene krasne vence in za obilno častilno spremstvo k zadnjemu počitku iskramo vsem svojo najsrčnejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo č. duhovščini in č. g. župniku Malenškemu, ki je ob pozni nočni uri pokojnici delil tolažila sv. vere in gg. pevcem „Glasbene Matice“ pod vodstvom g. prof. Hubada za ganljivo petje pred hišo žalosti in ob grobu.

V Ljubljani, dne 23. julija 1901.

(1561)

Žalujejo ostali.

Opr. št. Firm. 163.

Posam. II. 55/1.

Razglas.

Pri c. kr. deželni kot trgovinski sodnji v Ljubljani se je izvršil vpis tvrdke

„lesna trgovina Alojzija Krajc v Grahovem“

in Alojzija Krajc kot imetelja te tvrdke v register za posamezne tvrdke.

C. kr. deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
dne 19. julija 1901.

Dobro ohranjeno, skoro novo

Styria-kolo

(moško) proda se po nizki ceni.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Nov

Acetylen aparat

najnovjši sistem (5 lučij) se po nizki ceni proda. (1556-1)

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Kavarna - restavracija v Švicariji.

V četrtek, 25. julija 1901

na čast vseh Anic KONCERT

pri katerem bo svirala

cela mestna godba

pod osobnim vodstvom kapelnika gospoda

Beniška.

Izbran program.

Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

Otroci ne plačajo nič.

K mnogoštevilnemu obisku uljudno vabi

Friderik Novak

(1558)

gostilničar.

Domači izdelki.

Zalogo vsake vrste solidno izdelanih

VOZOV,

bodisi koleselnov ali najmodernejših kočij, priporočam najtopleje. Cenike pošiljam na zahtevo.

Franc Visjan

izdelovalec vozov.

Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

(1535-2)

Mlad trgovski pomočnik izurjena prodajalka

sprejme se v špecerijsko prodajalno na deželi. — Ponudba pod „J. S.“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. (1555-1)

! Veliko denarja!

do 1000 kron na mesec

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakega stanu — (tudi kot postranski zaslužek). Več se izve pod „Recll 118“ po anonimni pisarni E. Kristoflik, Innsbruck. Poštno predalo 36. (847-27)

Ges. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. ž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju**. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** j. ž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akvizitirje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljajo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov. Naroda“. (1026-21)

Za popoldanske ali večerne ure
se išče

stavbenški risar

kateri je zmožen samostojno izdelovati v stavbinsko stroko spadajoča dela (načrti in proračune).

Ponudbe z zahtevami naj se pošljejo upravnistvu „Slov. Naroda“ pod šifro „stavbenški risar“. (1548-3)

Nova, enonadstropna

hiša

(1545-3)

tik kolodvora Dovje, obsejajoča 9 sob in 2 kuhinji, se po ugodni ceni proda.

Hiša leži jako ugodno za letoviščarje.

Več pove Anton Šifrer na Dovjem.

Učenec

se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovino z barvami pri (1551-2)

Adolfu Hauptmann-u

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 41.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam p. n. gospodom trgovcem, da imam trgovino s špecerijskim blagom in z moko iz valjičnega mlina.

Ker se na kmetih lepša moka le slabo razpečava, prosim, da se mi naznani, če je kdo voljan, zamenjati jo za špecerijsko blago.

Blagovoljne dopise sprejema

Franc Šarc

(1514-3)

v Črnučah pri Ljubljani.

Kovaške, kolarske in sedlarske učence

kakor tudi (1525-3)

kovaške in sedlarske pomočnike

ki so prav dobro izurjeni v izdelovanju različnih vozov in kočij, vsprejme takoj

Peter Keršič

izdelovalec vozov v Šiški pri Ljubljani.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNES KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3.75

Prava srebrna remontoarka . . . „ 5.80

Prava srebrna verižica . . . „ 1.20

Nikelnasti budilec . . . „ 1.95

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima

zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2611-63)

Ilustrovani katalog zastoj in poštnine prosto.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitiga železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

(1208-15)

Najnižje cene!!!